

**UCHWAŁA NR XXI/167/2025
RADY GMINY PŁUŻNICA**

z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz.1153) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) i art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Gminy
Płużnica

Dorota Wąż

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2026 -2029**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy nie. Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj są one obecne w miasteczkach, a nawet na wsiach oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, w szczególności:

- 1) edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej) realizowanej zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom,
- 2) monitorowania i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu),
- 3) edukacji kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- 4) poszerzenia i udoskonalenia oferty oraz wspierania realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 5) poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin,

- 6) zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- 7) redukcji szkód, leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych oraz ich bliskich,
- 8) wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej, zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
- 9) zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych,
- 10) upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania,
- 11) zadania na rzecz ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i NSP (nowe substancje psychoaktywne).

Polska forma rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnymi zakłada, iż większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a ta posiada z kolei kompetencje do rozwiązywania tych problemów. Gmina jest odpowiedzialna za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych. Programy profilaktyczne nie mają tylko minimalizować skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Powinny uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, wspierać szczególnie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

Realizując program należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- 2) udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gmina, jako podmiot dysponujący środkami pochodzącymi z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ma obowiązek przeznaczenia tych funduszy wyłącznie na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zadania te obejmują m.in. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa odpowiednio a art. 4¹ ust. 1 pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust 1 pkt. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy oraz niniejszego programu zostały ujęte w planie budżetu Gminy Płużnica.

Uzależnienie – nabyty stan zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który charakteryzuje się okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej]. Termin „uzależnienie” jest stosowany m.in. w odniesieniu do takich zaburzeń psychicznych, jak uzależnienie od narkotyków (narkomanii), leków (lekomanii), alkoholu (alkoholizmu) czy

papierosów (nikotynizmu). W szerszym rozumieniu termin „uzależnienie” stosowany także w odniesieniu do wielu innych przymusowych zachowań, m.in. kompulsywnych zakupów, oglądania telewizji, seksu, korzystania gier hazardowych lub komputerowych czy też nadmiernego korzystania z internetu. Współczesna psychologia traktuje pojęcie „uzależnienie” szeroko i zakłada, że może ono obejmować także inne czynności, nad którymi dana osoba utraciła kontrolę. Leczenie uzależnień jest to proces długotrwały i obejmuje psychoterapię (indywidualną, grupową), farmakoterapię, a także psychoedukację i treningi umiejętności. W procesie można również zastosować terapie uzupełniające, takie jak arteterapia jak również metody wspierające, np. jogę i medytację, a cały proces może być prowadzony w trybie stacjonarnym lub ambulatoryjnym.

Współczesna medycyna jednoznacznie klasyfikuje alkoholizm jako chorobę przewlekłą, która prowadzi do zaburzeń zarówno fizycznych, jak i psychicznych. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oraz Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne (APA) umieściły uzależnienie od alkoholu w klasyfikacjach chorób – ICD-10 oraz DSM-5. Jednym z najczęściej przyjmowanych środków uzależniających jest alkohol etylowy. Nadużywanie go prowadzi do przewlekłej i nieuleczalnej choroby alkoholowej. Jej konsekwencje zdrowotne dotyczą nie tylko samego chorego, ale również i jego najbliższych, co wyraźnie ją różni od innych chorób przewlekłych.

Do objawów choroby alkoholowej należy:

- subiektywne poczucie przymusu sięgania po alkohol,
- koncentrowanie całego swojego życia wokół picia,
- nawroty picia po próbach podejmowania abstynencji,
- ograniczenie zachowań oraz reakcji związanych ze spożywaniem alkoholu,
- zmiana tolerancji na napoje alkoholowe,
- objawy abstynencyjne,
- poczucie niemożności rozstania się z alkoholem na zawsze,
- pragnienie picia kontrolowanego oraz nadzieja na zapanowanie nad alkoholizmem.

Nadużywanie alkoholu prowadzi do wielu negatywnych skutków zdrowotnych oraz społecznych. Skutkiem zdrowotnym może być nieprawidłowe funkcjonowanie wątroby, np. rozwój stłuszczenia wątroby, czy też marskość, a uszkodzenie organu jest nieodwracalne. Częste upijanie się ma wpływ również na układ krążenia oraz system nerwowy. Wzrasta również ryzyko wystąpienia zaburzeń hormonalnych, chorób immunologicznych oraz nowotworów. Skutki alkoholizmu można także zaobserwować w wielu innych sferach, zwłaszcza rodzinnej, zawodowej oraz społecznej. Alkohol często staje się przyczyną przemocy psychicznej lub fizycznej wobec domowników, co prowadzi do rozpadu małżeństwa i rodziny, utraty przyjaciół, itp. Skutkiem spożywania alkoholu mogą być też konflikty z prawem. Pod wpływem alkoholu pijący zazwyczaj stają się agresywni, przez co prowokują lub wdają się w bójki, a nierzadko też decydują się kierować samochodem pod wpływem alkoholu.

Narkomania, czyli uzależnienie od narkotyków, bywa również nazywana lekomanią, toksykomanią, czy farmakomanią. Zgodnie z definicją WHO uzależnienie to stan psychiczny lub fizyczny, który jest wynikiem interakcji zachodzącej pomiędzy organizmem a środkiem uzależniającym. Uzależnienie od narkotyków, określane także terminem „narkomania” jest postępującą chorobą prowadzącą do wyniszczenia organizmu (w skrajnych przypadkach do śmierci uzależnionego). Cechą charakterystyczną choroby jest konieczność przyjmowania środka odurzającego. Środek ten powoduje uzależnienie psychiczne i fizyczne. Narkoman odczuwa wewnętrzny przymus zwiększania dawek przyjmowanych środków psychoaktywnych.

Narkomania prowadzi do wielu szkód zdrowotnych (psychicznych i fizycznych) oraz społecznych. Zazywanie narkotyków zaburza funkcjonowanie poszczególnych narządów w ludzkim organizmie. Osoby przyjmujące narkotyki dożylnie są też bardziej narażone na zarażenie groźnymi chorobami jak WZW typu C oraz wirus HIV. Osoby uzależnione często są osłabione, blade oraz tracą na wadze. Występuje u nich przewlekły katar, kaszel oraz krwawienia z nosa. Symptodem świadczącym o zazywaniu narkotyków może być zmiana sposobu bycia, środowiska, stylu ubierania się. Osoby uzależnione często oddalają się od przyjaciół i rodziny, mają problemy w kontaktach z otoczeniem, stają się drażliwe, nerwowe, zaniedbują codzienne obowiązki (szkolne, zawodowe, domowe). Środki psychoaktywne mogą powodować zaburzenia osobowości,

stany lękowe, a nawet depresję. Narkomanii mogą towarzyszyć zaburzenia pamięci, nerwice, ostra lub przewlekła psychoza, a także zaburzenia o charakterze seksualnym. W zależności od rodzaju przyjmowanych środków może pojawić się nadmierne pobudzenie, agresja i drażliwość, jak i apatia bądź przygnębienie. Takie zachowania powinny stać się „lampką ostrzegawczą” dla osób podejrzewających, że ich bliscy mogą być uzależnieni od narkotyków. Objawy uzależnienia od narkotyków, w zależności od zażywanej substancji psychoaktywnej, mogą być nieco inne. Już pierwsze objawy powinny wzbudzić niepokój i zmotywować do leczenia, ponieważ narkomania postępuje stopniowo, a powodzenie leczenia jest uzależnione od szybkości podjęcia terapii. Posiadanie narkotyków w Polsce jest przestępstwem, uregulowanym w art. 62 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które grozi karą pozbawienia wolności, a w przypadku posiadania znacznej ilości lub w celu dystrybucji, kary są surowsze. Prawo pozwala na umorzenie postępowania w przypadku posiadania nieznacznej ilości na własny użytek, jeśli kara byłaby niecelowa ze względu na okoliczności czynu.

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych. Termin „uzależnienie behawioralne” odnosi się do uzależnień od czynności, a nie od substancji psychoaktywnych, charakteryzujących się silnym, niekontrolowanym przymusem do powtarzania danego zachowania, mimo świadomości jego negatywnych konsekwencji. Organizacja Światowa Zdrowia (WHO) w oficjalnej klasyfikacji chorób (ICD-10) zalicza te uzależnienia do grupy zaburzeń nawyków i popędów (F 63). Do uzależnień behawioralnych należą m.in.: patologiczny hazard, uzależnienie od komputera/sieci internetowej, pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się i inne. Główne cechy uzależnień behawioralnych:

- wewnętrzny przymus: osoba czuje nieodparty, wewnętrzny przymus do wykonania czynności,
- ulga po czynności: po wykonaniu czynności pojawia się poczucie ulgi i przyjemności, co napędza mechanizm błędnego koła,
- stan dyskomfortu bez czynności: brak możliwości wykonania czynności prowadzi do frustracji, złości, lęku lub silnego niepokoju,
- utrata kontroli: osoba ma wrażenie, że nie panuje nad zachowaniem i nie może przestać,
- nawracanie pomimo konsekwencji: osoba powtarza zachowanie mimo świadomości jego negatywnych skutków dla zdrowia, życia społecznego, zawodowego czy finansowego, moda na uzależnienia behawioralne. Występują przykłady takich uzależnień, jak: uzależnienie od hazardu, zakupu, internetu (cyberuzależnienie), seksu, jedzenia, pracy czy gier komputerowych.

Warto wskazać, że niestety, w przeciwieństwie do uzależnień chemicznych, uzależnienia behawioralne nadal przez społeczeństwo nie są odbierane jako choroba – mimo że faktycznie nią są. W konsekwencji osoby te rzadziej objęte są specjalistycznym wsparciem. Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Leczenie jest terapią długotrwałą, trudną, niejednokrotnie nieskuteczną. Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Najczęściej łączy się terapię indywidualną, grupową oraz rodzinną. W Polsce istnieje wiele grup samopomocowych, ich działanie oparte jest na zasadzie 12 kroków – zbiorze zaleceń dla osoby uzależnionej, które mają jej pomóc uwolnić się z nałogu. Często stosowaną metodą jest także farmakoterapia – jej celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom.

Rozdział 1.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE PŁUŻNICA

Według danych na 30 listopada 2025 roku, Gmina Płużnica liczy 4493 mieszkańców w tym:

- kobiety - 2244
- mężczyźni - 2249

Obecnie w gminie Płużnica funkcjonuje 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym:

Dane	Z napojami przeznaczonymi do spożycia.	
	1. Poza miejscem sprzedaży.	2. W miejscu sprzedaży.
	Według zawartości alkoholu.	Według zawartości alkoholu.

wg. stanu na dzień	Ogółem (wszystkich punktów)	Razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%	Razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%
30.11. 2025 r.	17	36	12	12	12	8	5	2	1

W ramach umowy z Wąbrzeskim Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej również w roku 2025 działał Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin doświadczających problemów wynikających z dysfunkcji społecznych takich jak: alkoholizm, narkotyki, przemoc, bezrobocie a także ochrony zdrowia psychicznego. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny jest jedną z komórek organizacyjnych Wąbrzeskiego Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej. Prowadzi działalność edukacyjną i informacyjną na rzecz osób: doznających przemocy w rodzinie lub stosujących przemoc wobec członków rodziny, uzależnionych, współuzależnionych, innych będących w kryzysie. Działalność Punktu oparta o założenia projektu „Moja Decyzja”. Tematy zrealizowano w formie konsultacji indywidualnych:

- a) przyjęcia indywidualne 14 osób - 10 osób nadużywających alkoholu; 4 osoby stosujące przemoc i nadużywające alkoholu
- b) łącznie udzielono 79 konsultacji w tym:
 - 61 konsultacji dla osób nadużywających alkoholu
 - 11 konsultacji dla osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu
 - 7 konsultacji dla DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)
- c) wg potrzeb konsultacje dla pracowników Płużnickiego Centrum Usług Społecznych w sprawach dotyczących interwencji wobec osób korzystających z pomocy ośrodka.
- d) konsultacje i uczestniczenie w działaniach Zespołu Interwencyjno – Motywacyjnego przy Płużnickim Centrum Usług Społecznych.

Przeciwdziałanie zagrożeniom wymaga przeprowadzenia odpowiedniej profilaktyki wśród całego środowiska. Jest to bardzo ważne, aby uświadomić osobom zagrożonym, jak i pozostałym, że nadużywanie alkoholu oraz innych używek wpływa bardzo negatywnie nie tylko na ich życie, ale również i na całe otoczenie. Dostrzegamy potencjalne zagrożenie zjawiskiem narkomanii poprzez łatwy dostęp do tego rodzaju środków.

Wprawdzie nie odnotowano jeszcze przypadku nadużywania narkotyków w tych środowiskach, nie mniej środowiska szkolne i społeczność lokalna mówi o tego rodzaju próbach.

Na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Płużnicy prowadzone są zajęcia profilaktyczne dla uczniów (zajęcia, pogadanki, prelekcje, spektakle profilaktyczne, warsztaty) dotyczące przemocy, uzależnień, hejtu. Jest to forma profilaktyki uniwersalnej. Są to działania skierowane do całej populacji, niezależnie od poziomu ryzyka, których celem jest przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych (np. używanie substancji psychoaktywnych, przemoc). Skupia się na wzmacnianiu czynników chroniących i redukowaniu czynników ryzyka poprzez dostarczanie powszechnej wiedzy i informacji, a realizowana jest np. przez szkoły, kampanie społeczne czy programy skierowane do rodziców.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Płużnica. Ma przeciwdziałać używaniu alkoholu i narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przez dorosłych i przestrzegać przed uzależnieniem najmłodszych oraz ma przeciwdziałać uzależnieniom behawioralnym poprzez podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Płużnica.

Rozdział 2.

ROLA I MIEJSCE INSTYTUCJI I DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

§ 1. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym wymaga współdziałania szeregu instytucji: oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji, organizacji pozarządowych aby skutecznie przeciwdziałać tym uzależnieniom oraz promować postawy prozdrowotne

§ 2. Realizacją zadań określonych w § 1 zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Płużnicy;
- 2) Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Płużnicy;
- 3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Płużnicy;
- 4) Płużnickie Centrum Usług Społecznych;
- 5) organizacje pozarządowe;
- 6) Urząd Gminy w Płużnicy;
- 7) Gminna Biblioteka Publiczna w Płużnicy;
- 8) Zakład Opieki Zdrowotnej w Płużnicy;
- 9) sołectwa z terenu Gminy Płużnica;
- 10) placówki o charakterze szkolnym i pozaszkolnym, zajmujące się organizowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- 11) kluby sportowe działające na terenie Gminy Płużnica.

Rozdział 3.

DOŚTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

§ 3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu następować będzie poprzez:

- 1) wydawanie postanowień w ramach określonego uchwałą limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Płużnica;
- 2) cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie.

Rozdział 4.

CELE POWIĄZANE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA NA LATA 2021-2025

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie eksperymentowania, używania alkoholu, narkotyków, tytoniu, innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym oraz rozwiązywanie problemów z tym związanych

§ 4. Środki finansowe z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznacza się m. in. na finansowanie następujących zadań wynikających z Programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:
 - 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych (zatrudnienie specjalistów, zakup wyposażenia, materiałów biurowych itp.) w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
 - 2) prowadzenie rozmów motywacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz kierowanie przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osób nadużywających alkohol czy narkotyki na terapie;
 - 3) procedura sądowa komisji (badania biegłych sądowych, psychiatrów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego) oraz przygotowywanie dokumentacji

związanej z postępowaniem sądowym w celu skierowania na leczenie odwykowe do placówki leczenia odwykowego;

- 4) współpraca z placówkami leczenia odwykowego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) zakup materiałów edukacyjnych i promocyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (broszur, gadżetów promocyjnych, nagród) niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowania konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami, pomocy psychospołecznej, psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) współpracę z Policją, Płużnickim Centrum Usług Społecznych, Urzędem Gminy w Płużnicy, Gminną Biblioteką Publiczną w Płużnicy, Zakładem Opieki Zdrowotnej, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Płużnicy wraz z pedagogami szkolnymi, konsultantem z punktu konsultacyjnego, opiekunami świetlic środowiskowych, w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 3) udzielenie pomocy prawnej oraz pomocy psychospołecznej i psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) finansowanie prowadzenia zajęć w szkołach, świetlicach środowiskowych i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) organizowanie zajęć dla rodziców, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 6) wspieranie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury niebieskiej karty.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, używania innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych poprzez:

- 1) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w tym finansowanie świetlic środowiskowych (doposażanie świetlic środowiskowych, zakup materiałów do prowadzenia zajęć na świetlicy, artykułów spożywczych, poczęstunku, organizacja wycieczek, wyjazdów, zakup biletów, zakup gier, zabaw, materiałów papierniczych, usługi transportowe), prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (m.in. wynagrodzenie dla opiekunów, zakup sprzętu sportowego, nagród na turnieje i rozgrywki) w ramach zadań konkursowych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym i poza tymi zadaniami, działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, a także w świetlicach środowiskowych, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii i uzależnień behawioralnych;
- 2) dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, wyjazdy do kina, wystawy, pokazy, konkursy) w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;

- 3) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego lub/i zimowego dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (m.in. wynagrodzenie opiekunów, wyżywienie, wyjazdy, wycieczki, zakup biletów wstępu, zakup materiałów dydaktycznych do przeprowadzania zajęć) w ramach zadań konkursowych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym;
- 4) finansowanie zadań profilaktycznych wynikających ze złożonych programów realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień w ramach profilaktyki uzależnień uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;

4. Szkolenia i kursy specjalistyczne, superwizje podnoszące kwalifikacje pracowników w pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi, ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie; działania zwiększające kompetencje lokalnych środowisk zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom; szkolenia i kursy dla osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

5. Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień; współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.

6. Szkolenia dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

7. Badania, diagnozy i ekspertyzy dotyczące stanu zdrowia i lokalnych problemów społecznych.

8. Kontrola lokalnego handlu napojami alkoholowymi, zwłaszcza w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

9. Zakup wyposażenia, niezbędnego do realizacji programów profilaktycznych; zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu problematyki uzależnień i przemocy, w tym nagród za działalność profilaktyczną mieszkańców gminy.

10. Finansowanie telefonu NIEBIESKA LINIA;

11. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych poprzez:

- 1) szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025;
- 3) współpracę z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;

§ 5. Finansowaniu z opłat za korzystanie z zezwoleń finansowaniu podlegają także zadania nie wymienione w § 6, których potrzeba realizacji powstanie w trakcie roku i zostanie uwzględniona przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 6. 1. Dyspozycje finansowe dotyczące wydatków w oparciu o wnioski Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub zaopiniowanie przez komisję realizuje Wójt.

2. Obsługę administracyjną Gminnej Komisji zapewnia Urząd Gminy w Płużnicy.

Rozdział 5.

GINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 7. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bezpośrednio angażują się w realizację Programu.

§ 8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje zgodność z prawem składane wnioski o uzyskanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu, inicjuje działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia przez sąd o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu. Realizację zadania wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu poprzez:

- 1) przestrzeganie wyznaczonego Uchwałą Rady Gminy Płużnica limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sprzedaż detaliczna) jak i w miejscu sprzedaży (gastronomia), oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy,
- 2) cofanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w Ustawie,
- 3) kontrolę punktów sprzedaży na terenie Gminy Płużnica - kontrolę ważności zezwoleń i prowadzenia ewidencji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży,
- 4) szkolenia właścicieli punktów sprzedaży i sprzedawców odnośnie obowiązujących przepisów w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Rozdział 6.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 9. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł. W przypadku nieobecności na posiedzeniu wynagrodzenie nie przysługuje. Wynagrodzenie płatne jest po każdym zakończonym kwartale, a za IV kwartał do końca grudnia.

Rozdział 7.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10.1. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zadania ujęte w programie mogą być również finansowane z opłaty naliczanej od sprzedaży hurtowej alkoholu w opakowaniach o objętości do 300 ml.

3. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.

4. Finansowanie Programu realizowane będzie w ramach środków finansowych określonych w uchwałach budżetowych na lata 2026 – 2029.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Płużnica, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu i narkomanii w sposób zorganizowany i kompleksowy. W programie zostały wskazane źródła środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu - środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi w sklepach i w lokalach gastronomicznych oraz z opłat za tzw. "małpki". W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029 jest zasadne.